

Леонід МАЦКЕВИЙ

(1935–2019)

ПАМ'ЯТІ

ЛЕОНІДА МАЦКЕВОГО

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE
IVAN KRYPIAKEVYCH INSTITUTE OF UKRAINIAN STUDIES

**MATERIALS AND STUDIES
ON ARCHAEOLOGY OF SUB-
CARPATHIAN AND VOLHYNIAN AREA**

VOLUME 23

Lviv 2019

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМ. І. КРИП'ЯКЕВИЧА

МАТЕРІАЛИ І ДОСЛІДЖЕННЯ
З АРХЕОЛОГІЇ
ПРИКАРПАТТЯ І ВОЛИНИ
ВИПУСК 23

Львів 2019

УДК 904 (477.8) (082)
ББК Т4 (4Ук, 3) я 43
М-34

Materials and studies on archaeology of Sub-Carpathian and Volhynian area. Vol. 23. – Lviv: Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of National Academy of Sciences of Ukraine, 2019. – 498 p.

The collection contains articles and publications of materials of researches of new archaeological sites of the West of Ukraine and Central-East of Europe, scientific explorations of territorial and chronological issues and cultural-historical aspects; special problems of spiritual culture are considered and questions of history of archaeology are clarified.

Editor-in-Chief: *Oleksandr Sytnyk*, DSc in History, Professor
Deputy Editor-in-Chief: *Natalia Bulyk*, PhD in History
Managing editor: *Olena Tomeniuk*, PhD in Geography

EDITORIAL BOARD:

DSc in History *Vira Hupalo* (Ukraine); PhD in History *Yuriy Demidenko* (Ukraine); PhD in History *Ruslan Koropetskyi* (Ukraine); PhD in History *Larissa Kulakovska* (Ukraine); PhD in Architecture *Yuriy Lukomskyi* (Ukraine); Prof., dr hab. *Przemysław Makarowicz* (Poland); Prof., dr hab. *Jan Machnik* (Poland); *Volodymyr Petehyrych* (Ukraine); Prof., dr hab. *Marta Połtowicz-Bobak* (Poland); DSc in History *Vadim Stepanchuk* (Ukraine); Prof., dr hab. *Sylwester Czopek* (Poland); PhD in History *Petr Škrdla* (Czech Republic).

The collection is indexed at international scientometric database *Index Copernicus* (ICV 79.72)

Recommended for publishing by the Scientific Council
of Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of NAS of Ukraine
Protocol N 10 from November 26, 2019

Certificate of state registration
KB N 23898-13738P from 12.03.2019

Editorial board do not always share opinion, stated at publications by the authors and is not responsible for the accuracy of presented data

Fortitle illustration: Bronze head of the mace form XII–XIV centuries from surroundings of Zvenyhorod

© Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies of National Academy of Sciences of Ukraine
and authors of the articles

ISSN 2223-1218

УДК 904 (477.8) (082)
ББК Т4 (4Ук, 3) я 43
М-34

Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Вип. 23. – Львів: Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2019. – 498 с.

У збірнику вміщено статті та публікації матеріалів з досліджень нових археологічних пам'яток України та Центрально-Східної Європи, наукові розробки територіально-хронологічних проблем і культурно-історичних аспектів; висвітлено окремі питання духовної культури; розглядаються питання історії археології.

Головний редактор: *Олександр Ситник*, д.і.н., професор

Заступник головного редактора: *Наталя Булик*, к.і.н.

Відповідальний секретар: *Олена Томенюк*, к.геогр.н.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д.і.н. *Віра Гупало* (Україна); к.і.н. *Юрій Демиденко* (Україна); к.і.н. *Руслан Коропецький* (Україна); к.і.н. *Лариса Кулаковська* (Україна); канд. арх. *Юрій Лукомський* (Україна); професор, доктор наук *Пшемислав Макаровіч* (Польща); професор, доктор наук *Ян Махнік* (Польща); *Володимир Петегиріч* (Україна); професор, доктор наук *Марта Полтовіч-Бобак* (Польща); д.і.н. *Вадим Степанчук* (Україна); професор, доктор наук *Сильвестр Чопек* (Польща); доктор філософії *Петр Шкрдла* (Чехія).

Збірник індексований в міжнародній наукометричній базі даних *Index Copernicus* (ICV 79.72)

Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
Протокол № 10 від 26 листопада 2019 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 23898-13738Р від 12.03.2019

*Редакційна колегія не завжди поділяє позицію, висловлену авторами у статтях,
та не несе відповідальності за достовірність наведених даних*

Фортитул: бронзове навершя булави XII-XIV ст. з околиць Звенигорода

© Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України та автори статей

ISSN 2223-1218

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АДІУ** – Археологія і давня історія України
АДЛУ – Археологічні дослідження Львівського університету. Львів
АДУ – Археологічні дослідження в Україні. Київ
АЗ – Археологические записки. Ростов-на-Дону
АО – Археологические открытия. Москва
АП УРСР – Археологічні пам'ятки УРСР. Київ
АС – Археологический съезд
АСГЭ – Археологический сборник Государственного Эрмитажа. Ленинград
БКИЧП – Бюллетень Комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
ВІМіШ – Всеукраїнський історичний музей імені Т. Г. Шевченка у Києві
ВІУ – Вісник інституту “Укрзахідпроектреставрація”. Львів
ВДИ – Вестник древней истории
ВМГ – Державний історико-культурний заповідник «Всеукраїнський музейний городок»
ВУАК – Всеукраїнський археологічний комітет
ВУАН – Всеукраїнська академія наук
ДАЛО – Державний архів Львівської області
ДАХмО – Державний архів Хмельницької області, м. Хмельницький
ДІАЗ – Державний історико-архітектурний заповідник
Записки НТШ – Записки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Львів
ПМК – Інститут історії матеріальної культури ВУАН
ІУ НАН України – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України
КСИА АН СССР – Краткие сообщения Института археологии АН СССР. Москва
КСИА АН УССР – Краткие сообщения Института археологии АН УССР. Киев
КСИИМК – Краткие сообщения Института истории материальной культуры АН СССР. Москва
ЛІМ – Львівський історичний музей
ЛННБ НАН України – Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України
МАСП – Материалы по археологии Северного Причерноморья. Одесса
МДАПВ – Матеріали і дослідження з археології Прикарпаття і Волині. Львів
МИА – Материалы и исследования по археологии СССР. Москва-Ленинград
НА ВА ІУ НАН України – Науковий архів відділу археології Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
НА ІА – Науковий архів Інституту археології
НА НМІУ – Науковий архів Національного музею історії України
ПССИАЕ – Питання стародавньої та середньовічної історії, археології й етнології
ПСРЛ – Полное собрание русских летописей. Москва
СА – Советская археология. Москва
САИ – Свод археологических источников. Москва-Ленинград
СПМК – Секція історії матеріальної культури ВУАН
ТКИЧП – Труды комиссии по изучению четвертичного периода. Москва
УІЖ – Український історичний журнал. Київ
ЦДАВО – Центральний державний архів вищих органів влади та управління України
ЦДАГО – Центральний державний архів громадських об'єднань України
ЦДІАУЛ – Центральний державний історичний архів України у Львові
ААС – Acta Archeologica Carpathica. Kraków
АР – Archeologia Polski
АРŚ – Archeologia Polski Środkowowschodniej
AR – Archeologické Rozhledy. Praha
ERAUL – Études et recherches archéologiques de l'université de Liège
FAP – Fontes archaeologici Poznanienses. Poznań
FQ – Folia quartenaria. Kraków
JWP – Journal of the world prehistory
КНKM – Kwartalnik Historii Kultury Materialnej
МА – Materiały Archeologiczne
МАК – Muzeum Archeologiczne w Krakowie
МAAE – Materiały Antropologiczno-Archeologiczne i Etnograficzne. Kraków
MS – Materiały Starożytne
MSROA – Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Rzeszów
MW – Materiały Wczesnośredniowieczne
MZKHD – Mitteilungen der Zentral-Kommission für Erforschung und Unterhaltung der Kunst-und historischen Denkmäler. Wien
PA – Památky Archeologické. Praha
PAK – Państwowy Archiwum w Krakowie
Prz. A – Przegląd Archeologiczny. Lwów, Poznań-Wrocław
PE – Préhistoire Européenne. Paris
SA – Slovenská Archeológia. Bratislava
Spr.A – Sprawozdania Archeologiczne. Kraków
WA – Wiadomości Archeologiczne. Warszawa
ZOW – Z Otchłani Wieków. Poznań-Warszawa
ZWAK – Zbiór Wiadomości do Antropologii Krajowej. Kraków